

Ajuntament
de Barcelona

EQUIP D'EDUCACIÓ INCLUSIVA A LES ESCOLES BRESSOL MUNICIPALS

Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB)

Abril de 2023

EQUIP D'EDUCACIÓ INCLUSIVA A LES ESCOLES BRESSOL MUNICIPALS

Descripció de l'equip

L'Equip d'Educació Inclusiva a les Escoles Bressol Municipals (anomenat anteriorment EEAEN, "Equip Educatiu d'Atenció a Especials Necessitats") dona suport i assessorament psicopedagògic als equips educatius de les Escoles Bressol Municipals (EBM) de Barcelona i a les Llars d'Infants públiques (LLI) de la ciutat de Barcelona, en coordinació amb altres serveis i professionals de la xarxa 0-3.

La intervenció s'adreça als infants matriculats amb necessitats específiques de suport educatiu derivades d'alguna dificultat o trastorn en el seu desenvolupament (NESE-A) i a aquells infants a qui es detecten dificultats en el desenvolupament al llarg de la seva escolarització (infants de nova detecció), a demanda de l'equip educatiu o de la família. L'equip fa el seguiment dels infants a les escoles bressol i dona assessorament als i les educadors/es. També facilita recursos tècnics o humans sempre que es considera necessari. Així mateix, es coordina amb els agents de la xarxa 0-3.

El novembre de 2022, arran del treball fet a partir de l'elaboració de l'informe *Petita infància i educació inclusiva a les escoles bressol municipals*, es decideix canviar la denominació de l'equip, integrant-lo dins el Departament d'Educació Infantil de l'IMEB, que ja disposava de la figura d'una educadora social. L'objectiu és seguir treballant en el desplegament del model d'inclusió dels infants amb necessitats educatives específiques, tant les vinculades a discapacitats, trastorns o dificultats en el desenvolupament (NESE-A) com les vinculades a vulnerabilitat social (NESE-B, infants amb situació de risc social greu). Aquest canvi de mirada, d'acord amb el *Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu*, marca la necessitat d'ampliar el focus i les intervencions al conjunt de l'escola i d'infants, cercant maneres més eficaces de respondre a la diversitat present en l'alumnat, i detectant i reduint les barreres en l'aprenentatge i la participació dels infants. Es tracta d'acompanyar les escoles a seguir desenvolupant capacitats, habilitats i estratègies educatives per millorar-ne les propostes educatives i fer-les més inclusives. La inclusió és un procés, sempre inacabat, de repensar i flexibilitzar el projecte, les metodologies, les propostes, etc. de les escoles per tal que puguin incloure tots els infants.

Actualment, l'equip està integrat per cinc psicòlegs/gues (que es distribueixen com a tècnics referents de les diverses EBM i LLI públiques de Barcelona), que treballen conjuntament amb l'educadora social.

Objectius i funcions

Mitjançant el treball conjunt amb les EBM i LLI, l'equip vetlla perquè els infants amb necessitats específiques de suport educatiu rebin una atenció de qualitat que n'afavoreixi el desenvolupament integral.

Entre les funcions de l'equip destaquem:

- Vetllar per la inclusió dels infants amb necessitats específiques de suport educatiu a les escoles.
- Detectar les necessitats específiques de l'infant a l'escola.
- Fer un seguiment de l'evolució de l'infant.
- Orientar i donar suport als equips educatius de les EBM i LLI públiques en l'atenció i acompanyament dels infants.
- Assignar els suports necessaris per a l'acompanyament dels infants amb necessitats específiques de suport educatiu.
- Valorar l'orientació a recursos externs, si s'escau.
- Donar atenció a les famílies, quan sigui necessari.
- Fer un traspàs d'informació als serveis educatius del Consorci d'Educació de Barcelona, en el pas al segon cicle d'educació dels infants que presenten necessitats específiques de suport educatiu.
- Participar en la Comissió de Garanties d'Admissió i en el procediment de preinscripció i matrícula dels infants amb necessitats específiques de suport educatiu a les EBM i LLI públiques.
- Organitzar formació adreçada als equips educatius en temàtiques relacionades amb la inclusió i l'acompanyament dels infants amb necessitats específiques de suport educatiu.
- Fer un seguiment i donar assessorament a la Unitat de Bressol d'Atenció Inclusiva (UBAI) de l'EBM Trencadís, conjuntament amb els altres agents implicats. Aquest escola, des del curs 2015-16, incorpora la UBAI per donar resposta educativa a nou infants amb pluridiscapacitat o necessitats sanitàries greus. A l'habitual equip educatiu, s'hi incorpora un equip d'especialistes (mestre/a d'educació especial i logopeda, fisioterapeuta i suport d'infermeria) que componen el conjunt de professionals per donar suport a infants i famílies. Actualment, i des dels inicis, és la Fundació Nexa qui gestiona aquesta atenció especialitzada. L'escola també disposa d'equipaments específics (balneoteràpia i sala multisensorial).
- Fer un seguiment i donar assessorament en el Projecte de Suport a l'Audició i el Llenguatge (PSAL) de l'EBM Forestier, de modalitat bilingüe intermodal (aprenentatge i ús de la llengua de signes per a la comunicació i l'aprenentatge de la llengua oral) que, amb el suport del CREDA, dona resposta educativa a infants amb sordesa.
- Coordinar-se amb altres serveis de la xarxa (CDIAP, ONCE, CREDA, EAP, serveis socials bàsics i especialitzats, serveis de salut, etc.) i participar en taules i grups de treball en l'atenció a la petita infància.

Població destinatària

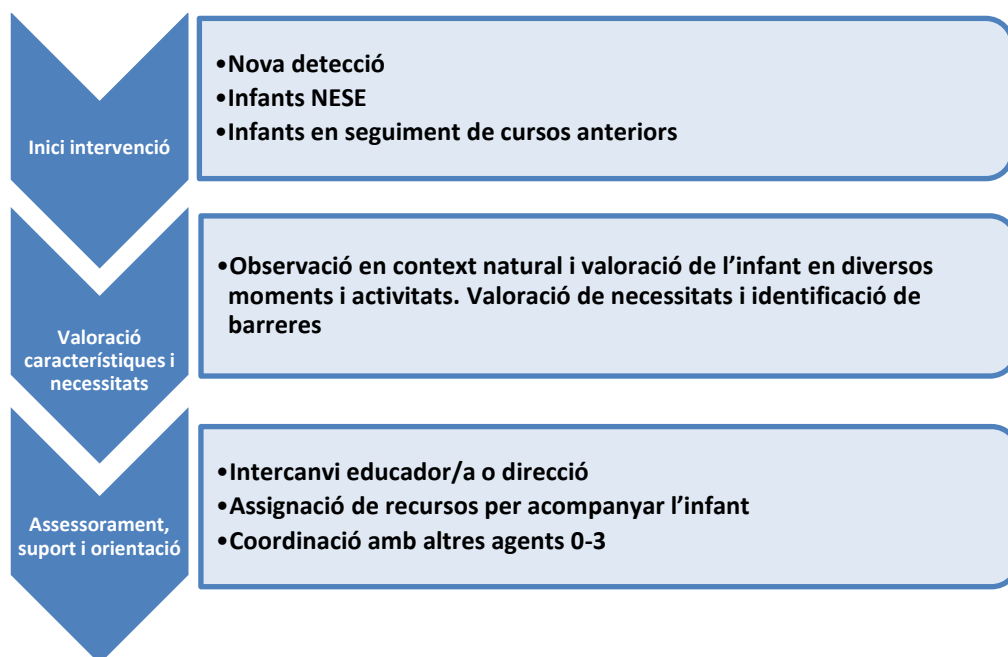
L'equip fa un seguiment dels infants matriculats a les EBM i LLI públiques de la ciutat de Barcelona que presenten necessitats específiques de suport educatiu, tant els infants matriculats que ocupen una plaça de reserva com aquells infants a qui, al llarg de la seva escolarització, es detecta alguna dificultat en el desenvolupament.

En el procés de preinscripció i matrícula a les EBM i LLI públiques de Barcelona, es fa una reserva de places per a infants amb necessitats educatives específiques. Cada centre, en funció del nombre de grups, fa una reserva de places diferenciades per als infants amb necessitats educatives específiques derivades de discapacitat, trastorns o dificultats en el desenvolupament (tipus A) i per als infants amb necessitats educatives específiques derivades de situacions de risc social greu (tipus B).

D'altra banda, per part dels equips educatius, conjuntament amb l'equip, es duu a terme una tasca de detecció i seguiment d'aquells infants que, al llarg de la seva escolarització, presenten de manera temporal o permanent dificultats en el desenvolupament.

Circuit d'atenció

Quan les EBM o LLI públiques detecten algun infant que presenta dificultats o quan els preocupa algun aspecte del seu desenvolupament, l'equip educatiu sol·licita una valoració i orientació de l'equip d'inclusiva. Mitjançant un document (demanda d'orientació) es traslladen les dades de l'infant i els aspectes que preocupen, així com un recull de les estratègies i actuacions que ha dut a terme l'equip educatiu. El referent de l'equip d'inclusiva, en visitar l'escola, fa una observació i valoració de l'infant en el seu context natural, tot intentant observar diverses activitats i moments del dia a dia de l'infant a la bressol. Posteriorment, es fa un intercanvi amb l'educador/a o direcció, en què es comparteix l'observació i es construeixen de manera conjunta les hipòtesis de treball, tot pensant en estratègies i actuacions per poder acompanyar l'infant a l'escola. Així mateix, en cas de considerar-se necessari, s'activen altres mesures i suports addicionals o intensius per a l'infant a l'escola bressol. També es comenta la necessitat d'acompanyament de la família en la derivació al CDIAP, si es considera necessari, així com la coordinació amb els recursos de la xarxa intervinents. Al llarg del curs es fa el seguiment de l'evolució de l'infant, revisant les intervencions i actuacions.

La intervenció de l'equip sempre s'adapta al context, que ha de ser respectuós amb el funcionament de l'escola i del seu projecte educatiu.

Mesures i suports per a l'acompanyament dels infants amb NESE a les EBM i LLI públiques

Per a l'atenció i l'acompanyament dels infants amb necessitats específiques de suport educatiu, les EBM i LLI públiques disposen de diversos suports (recursos personals, metodològics i materials) i mesures (accions i actuacions organitzades pels centres per tal de reduir les barreres d'accés a l'aprenentatge i la participació). Els recursos i els suports per a la inclusió, entesos en el sentit ampli, tal i com es descriuen en l'Índex per a la Inclusió (Booth i Ainscow, 2002) són "totes les activitats que augmenten la capacitat d'un centre educatiu per atendre la diversitat de l'alumnat. Donar suports als individus representa només una part dels intents que es fan per millorar la participació de l'alumnat; també es proporciona suport quan el professorat planifica les unitats didàctiques tenint en compte tot l'alumnat, quan reconeix que els estudiants tenen diversos coneixements previs, de diferents experiències i estils d'aprenentatge, o quan l'alumnat s'ajuda mútuament".

Tal i com es descriu en el Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, les mesures i suports es distingeixen en universals, addicionals o intensius, segons el grau de suport.

Les mesures i els suports universals s'adrecen a tot l'alumnat, els apliquen tots els professionals del centre i són accions i pràctiques de caràcter educatiu, preventiu i proactiu que permeten flexibilitzar el context d'aprenentatge, proporcionen a l'alumnat estratègies per facilitar-li l'accés a l'aprenentatge i la participació, i en garanteixen l'aprenentatge significatiu i la convivència, el benestar i el compromís de tota la comunitat educativa. L'organització flexible dels recursos de l'escola bressol segons les necessitats dels infants, les propostes i activitats educatives flexibles que permetin la participació de tots els infants i la personalització dels aprenentatges serien exemples de mesures i suports universals per a l'atenció de la diversitat.

Les mesures i els suports addicionals són actuacions educatives que permeten ajustar la resposta pedagògica de manera flexible i temporal, tot focalitzant la intervenció educativa en aquells aspectes del procés d'aprenentatge i desenvolupament personal que poden comprometre l'avenç personal i escolar. No es planifiquen per a tot l'alumnat, sinó per a aquells que ho necessiten. L'orientació de l'Equip d'Educació Inclusiva a les bressols, els ajustaments metodològics, l'adaptació dels materials o l'assignació del suport educatiu per acompanyar l'infant durant algunes activitats són exemples de suports i mesures addicionals.

Les mesures i els suports intensius són actuacions educatives extraordinàries, d'alta intensitat i llarga durada, adaptades a la singularitat de l'alumnat amb necessitats educatives especials que permeten ajustar la resposta educativa de manera transversal, amb una freqüència periòdica i sense límit temporal. Han de cercar la màxima participació en les accions educatives del centre i de l'aula, han de facilitar al docent estratègies d'atenció a l'alumnat i han de sumar-se a les mesures universals i addicionals de què disposa el centre. L'atenció dels infants a la UBAI de l'EBM Trencadís, el Servei Especialitzat Itinerant d'Educació especial i infermeria o el SIAL de l'EBM Forestier serien exemples de mesures i suports intensius.

En l'Informe "Petita infància i educació inclusiva a les escoles bressol municipals" es descriuen els recursos per a l'educació inclusiva a les escoles bressol municipals.

Recursos per a l'educació inclusiva a les escoles bressol municipals de l'IMEB:

1. Els equips educatius de la xarxa d'escoles bressol municipals
2. Equip d'Educació Inclusiva de les escoles bressol municipals
3. Figura d'educadora social (IMEB)
4. Educadores socials de l'IMSS a les escoles bressol
5. Suport educatiu per reforçar l'atenció inclusiva
6. Formació d'educació inclusiva a les escoles bressol
7. Servei Especialitzat Itinerant d'educació especial i infermeria per a infants amb discapacitats o necessitat d'atencions sanitàries greus

8. EBM Trencadís amb Unitat Bressol d'Atenció Inclusiva (UBAI) per a infants amb discapacitats greus. Actualment, és la Fundació Nexe qui gestiona l'atenció especialitzada dels infants de la UBAI
9. EBM Forestier amb Projecte de Suport a l'Audició i el Llenguatge (PSAL) per a infants amb sordesa

Altres recursos, en col·laboració i coordinació amb serveis públics i entitats

1. CREDA per a infants amb deficiències auditives
2. CEE Vil·la Joana per a infants amb dificultats de relació i comunicació i trastorns de l'espectre autista
3. CEE Pont del Dragó per al banc de materials i ajuts tècnics i especialistes en logopèdia i fisioteràpia
4. Entitat Aspasim per a infants amb discapacitats greus
5. Entitat ONCE per a infants amb discapacitat visual greu
6. Centres de desenvolupament infantil i atenció precoç (CDIAP)
7. Serveis socials (IMSS)
8. Serveis de salut (CSB)
9. Equips d'assessorament psicopedagògic (EAP-CEB)